

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-06-07

Diarienummer N161-0695/21

Handläggare

Malin Hjalmarsson, Magdalena Zeijlon, Lovisa

Wennerström

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: malin.hjalmarsson@funktionsstod.goteborg.se

Införande av råd för funktionsstödsfrågor 2021

Förslag till beslut

1. Nämnden för funktionsstöd inrättar ett lokalt råd för funktionsstödsfrågor.
2. Nämnden för funktionsstöd antar reglemente för rådet för funktionsstödsfrågor enligt tjänsteutlåtandets bilaga 1.
3. Nämnden för funktionsstöd adjungerar (namn), (namn), (namn), (namn) och (namn) till ledamöter från nämnden i rådet för funktionsstödsfrågor.
4. Nämnden för funktionsstöd utser (namn) till ordförande i rådet för funktionsstödsfrågor.
5. Nämnden för funktionsstöd uppdrar till förvaltningen att i samråd med Funktionsrätt Göteborg fördela mandatet i rådet till funktionsrättsorganisationerna utifrån mandatfördelningen som beskrivs i detta tjänsteutlåtande och reglementet.
6. Nämnden för funktionsstöd uppdrar åt förvaltningen att under 2022 utvärdera samt återkomma till nämnden om formerna för rådet för funktionsstöd fyller sitt syfte.
7. Nämnden för funktionsstöd förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Centralt i staden finns Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor (GRF). Stadsdelsnämnderna har tidigare haft varsitt lokalt råd för funktionshinderfrågor, men efter omorganiseringen finns inte dessa kvar. I den nya nämndorganisationen har ansvaret för lokalt funktionshinderråd överfört till nämnden för funktionsstöd. Nämnden för funktionsstöd föreslås införa ett råd för funktionsstödsfrågor enligt en struktur som beskrivs närmare i detta tjänsteutlåtande.

Incitamenten för etablerandet av ett råd för funktionsstödsfrågor är flera; demokratiska, juridiska och verksamhetsnyttiga. Ett framtida råd kan vara ett forum för demokratiska möten mellan politik och civilsamhälle, ett sätt att säkerställa rätten till delaktighet för personer med funktionsnedsättning liksom en arena för kunskaps- och erfarenhetsutbyte som syftar till kvalitetsutveckling inom förvaltningens olika verksamhetsområden.

Förvaltningen föreslår ett centralt råd för funktionsstödsfrågor. Rådet föreslås bestå av fem politiska representanter från nämnd varav en innehar ordförandeposten.

Förvaltningen föreslår att vidare att mandatfördelning i rådet speglar sammansättningen

av de stödinsatser som förvaltningen genomför och fördelas på 11 mandat till civilsamhället.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Införandet av ett råd för funktionsstödsfrågor har ekonomiska konsekvenser genom att de politiska representanterna som ska delta på mötena uppbär arvode och eventuell ersättning för förlorad arbetsinkomst för detta. De kostnader som uppkommer för att genomföra rådet kan hanteras inom ordinarie ram.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Införandet av ett råd för funktionsstödsfrågor förväntas ge en positiv effekt på civilsamhället och de idéburna aktörernas möjlighet att få insyn och inflytande i nämndens verksamhet. Det förväntas också ge möjlighet att förbättra kvaliteten i den verksamhet som förvaltningen bedriver genom att tillvarata den kunskap och de erfarenheter som rådets medlemmar kan bidra med.

Arbetet med rådet utgör ett sätt för nämnden att leva upp till intentionerna om inflytande och delaktighet i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt i stadens program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Detta genom att ge civilsamhället en arena för dialog och delaktighet i nämndens verksamhet. Ett gott samarbete med det civila samhället och de som berörs av nämndens uppdrag och beslut kan också skapa ett mervärde i form av god tillit och ömsesidig förståelse mellan politik, förvaltning och civilsamhälle.

Samverkan

Information i ärendet har lämnats i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 15 april 2021 samt den 9 juni 2021.

Förvaltningen för funktionsstöd har fört dialog med civilsamhället genom en workshop, inhämtat synpunkter och omhändertagit tidigare erfarenheter från råd via enkäter samt fört dialog med Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor (GRF). Information, med möjlighet att lämna inspel i ärendet, har lämnats till GRF den 1 mars 2021.

Efter återremitteringen av ärendet har ytterligare dialog förts med funktionsrättsorganisationerna under maj månad 2021, dels genom ett informationsmöte med de föreningar som så önskade den 17 maj 2021 dels i beredningsgruppen för GRF den 24 maj 2021. Föreningarna har även haft möjlighet att skicka in remissvar på förslaget till nytt funktionsstödsråd under maj månad.

Bilagor

1. Reglemente för nämnden för funktionsstöds råd för funktionsstödsfrågor

Ärendet

Stadsdelsnämnderna har tidigare haft varsitt lokalt råd för funktionsstödsfrågor, men efter 2020 års omorganisation i staden finns inte dessa kvar. I samband med kommunfullmäktiges komplettering avseende nämndstruktur tydliggjordes att ansvaret för lokala äldre- och funktionshinderråd överförs till de nya facknämnderna och att dialog ska föras med stadens centrala råd. Nämnden föreslås införa ett råd för funktionsstödsfrågor enligt en struktur som beskrivs närmare i detta tjänsteutlåtande. Ärendet återremitterades till förvaltningen på nämndens sammanträde den 21 april 2021 § 91.

Beskrivning av ärendet

I och med omorganisationen som genomfördes 2020 avvecklades de tio lokala råd för funktionshinderfrågor som var kopplade till stadsdelarna. Att arbeta med råd inom ramen för nämndens uppdrag kan ses som en konkretisering av skrivningarna i reglementet (kap 1 § 5) som styr nämndens verksamhet. I reglementet går det att läsa följande, *”Nämnden ska aktivt arbeta med och skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande i nämndens verksamhet för kommunens invånare och andra grupper som berörs av verksamheten”*. Skrivningen synliggör frågans plats i nämndens uppdrag och intresset från civilsamhället kring ärendet är stort.

Incitamenten för etablerandet av ett råd för funktionsstödsfrågor är flera, demokratiska, juridiska liksom verksamhetsnyttiga. Ett framtida råd kan vara ett forum för demokratiska möten mellan politiker och civilsamhälle, ett sätt att säkerställa rätten till delaktighet för personer med funktionsnedsättning liksom en arena för kunskaps- och erfarenhetsutbyte som syftar till kvalitetsutveckling inom förvaltningens olika verksamhetsområden.

Demokratiska incitament till funktionsstödsrådet

Demokratiutredningen konstaterade år 2000 att personer med funktionsnedsättningar besitter erfarenheter som är unika och viktiga i ett levande samtal. Utredningen konstaterade vidare att demokrati för personer med funktionsnedsättningar, liksom för andra grupper, handlar om att beredas möjlighet att vara delaktiga och att samhället liksom samhällsinformationen är tillgänglig. Ett lågt valdeltagande bland vissa grupper har vidare bidragit till att frågan om att utvidga demokratin och skapa möjlighet för ökat inflytande över politiska beslut som har påverkan på människors vardagsliv särskilt angelägen.¹ Ett sätt att stärka människors möjlighet till inflytande, insyn och deltagande mellan valen är medborgardialoger, invånardialoger och/eller samråd. Dessa är metoder som bland annat SKR arbetat med i temaområdet, ledning och styrning inom kommuner och regioner, sedan 2011.² Ur ett demokratiperspektiv syftar dialog mellan politik och civilsamhälle till att fördjupa och vidga det demokratiska samtalet och till att minska risken att gruppen upplever sig utestängd från deltagande i samhällslivet.

Rätten till delaktighet för personer med funktionsnedsättning

I konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (2006) lyfts rätten till deltagande i det offentliga och politiska livet bland annat i de vägledande principerna

---

¹ SKR. 2013/14:61. *En politik för en levande demokrati*, 12 december 2013.

² Se till exempel: SKR (2019) *Medborgardialog i styrning*; SKR (2021) *Medskapande omställningsarbete – backcastingexpeditioner för Agenda 2030*

och i artikel 29³. Konventionen slår fast att det är konventionsstaternas ansvar att säkerställa att personer med funktionsnedsättning har samma möjlighet och villkor att utnyttja dessa grundläggande rättigheter. Ett framtida råd för funktionsstödsfrågor blir en arena för att bidra till politisk delaktighet för invånare med funktionsnedsättning.

Som ett steg i arbetet med att främja och skydda mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning antog kommunfullmäktige 2015 (reviderat 2020) ett stadensövergripande program inom området, Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Programmet består av tio olika målområden varav ett handlar om rätten till delaktighet och formuleras som följer; *”Personer med funktionsnedsättningar kan utöva sina demokratiska rättigheter, är delaktiga och har inflytande på samma villkor som andra”*. För att uppnå målet har fyra olika strategier formulerats. En av dessa strategier innebär att, *”Stadens verksamheter ska samverka med intresseorganisationer i åtgärder som berör dem”*. Här finns således en tydlig koppling mellan konventionen, programmet och etablerandet av ett nytt funktionshinderråd liksom till en vidgad demokratidialog under mellanvalsperioder.

Funktionsstödsråd för att utveckla nämndens verksamheter

Samtidigt som demokrati- och rättighetsaspekterna är centrala kan ett råd parallellt fungera som ett sätt för nämnd och förvaltning att ta emot synpunkter och preferenser från civilsamhället vad avser nämndens och förvaltningens samhällsservice inom olika verksamhetsområden. I denna form kan ett råd utgöra ett forum där nämnd och förvaltning kan få möjlighet att ta del av upplevelser av den service som levereras liksom förslag på förändringar som skulle kunna gynna brukaren av en viss service på ett bättre sätt. Funktionsstödsrådet kommer också använda sig av arbetsgrupper som en arena för tidig dialog och påverkan. Förvaltningen har etablerad samverkan med exempelvis anhörigorganisationer för att fånga närståendeperspektivet. Rådet är inte avsett att ersätta andra etablerade samverkansforum i förvaltningen.

Genomförda dialoger i utformningen av förslaget till råd

I utformningen av förslaget har förvaltningen haft dialog med representanter från civilsamhället, varav många tidigare varit engagerade i de tidigare lokala råden. Inbjudan till dialogen gick ut brett till funktionsrättsrörelsen och representanter från tolv organisationer valde att delta. Dialogen har syftat till att samla in de erfarenheter och förväntningar som finns hos civilsamhället för att på bästa sätt kunna skriva fram ett förslag på utformning som går rörelsen till mötes och samtidigt ligger i linje med nämndens uppdrag, mandat och verksamhet. En digital workshop har genomförts och innan workshopen skickades även en enkät ut för att skapa underlag till workshopen samt för att ge en alternativ möjlighet till inflytande i processen. En inledande fråga som ställdes i enkäten var varför man har valt att engagera sig i ett funktionshinderråd. De flesta svaren på frågan kretsade kring möjligheten att påverka, att representera sin organisation och föra fram, för dem, viktiga frågor. Engagemanget i sakfrågorna lyftes också fram som centralt. Bland övriga inspel till förvaltningen lyftes främst vikten av att säkerställa att rådet har ett reellt inflytande samt att deltagarna känner att deras medverkan gör någon skillnad. Något som hänger ihop med den grundläggande engagemangsfrågan. Förvaltningen har även haft dialog med Göteborgs Stads råd för

---

³ I konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning listas de principer som skall vägleda tolkningen av samtliga artiklar i konventionen, en av dessa principer är, “[...] fullständigt och faktiskt deltagande och inkludering i samhället” (artikel 3c)

funktionshinderfrågor angående resultatet från workshopen samt kring möjliga alternativ för organisering av nämnden för funktionsstöds råd. Förvaltningen har lämnat information i ärendet under nämndsammanträdet i mars och gav nämnden möjlighet till att lämna synpunkter inför förslaget till organisering.

Efter att nämnden återremitterade förslaget under sammanträdet i april har förvaltningen genomfört en remissrunda samt haft dialog kring förslaget. Nio organisationer valde att inkomma med skrivelser: Funktionsrätt Göteborg, FUB Göteborg, Anhörig Göteborg, Synskadades Riksförbund Göteborg, Astma- och allergiförbundet, Autism- & Aspergerföreningen, RBU Rörelsehindrade Barn och Ungdomar Göteborg med omnejd, DHR Göteborg samt Elöverkänsligas förening. Förvaltningen har i samband med remissrundan även haft ytterligare dialog med Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor. Efter remissförfarandet har förvaltningen reviderat förslaget till funktionsstödsråd genom att utöka antalet mandat för fysiska funktionsnedsättningar, förtydligat vissa delar samt se över nomineringsprocessen till rådet.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen föreslår att ett råd för funktionsstödsfrågor inrättas enligt beskrivningen nedan. Närmare beskrivning av rådets syfte och uppdrag finns i tjänsteutlåtandets bilaga med förslag till reglemente för rådet.

Organisering av ett funktionsstödsråd

Som organisering av rådet föreslår förvaltningen att nämnden inför ett samlat råd för funktionsstödsfrågor. Nämnden representeras genom fem adjungerande ledamöter, varav en är ordförande för rådet. Förvaltningen representeras genom förvaltningsdirektören som deltar i rådets sammanträden liksom representant från avdelningen för Kvalitet och utveckling. Övriga deltagare från förvaltningen baseras på vilka frågor som ska hanteras på sammanträdet. Rådet rapporterar om sitt arbete till nämnden för funktionsstöd, dit även protokollen anmäls. Rådet sammanträder minst sex gånger per år i den möteslängd som rådet anser behövs för att hantera frågorna.

Förvaltningen föreslår att rådet vid behov tillsätter arbetsgrupper för att arbeta djupare med en specifik fråga eller ett område. Arbetsgrupperna kan tillsättas genom deltagare från rådet, eller andra deltagare som organisationerna väljer att utse baserat på deras kompetens inom sakområdet som är aktuellt för arbetsgruppen. Arbetsgruppernas uppdrag är att betrakta som tillfälliga och tillsätts under en specifik tidsperiod. Arbetsgrupper kommer att vara kopplade till förvaltningen genom att berörd avdelningschef eller verksamhetschef deltar och leder gruppens arbete. Arbetsgrupperna levererar svar, fördjupningar och vidare frågeställningar till rådet. Arbetsgrupper rapporterar till rådet om sitt resultat.

Mandatfördelning i rådet

Mandatfördelning i rådet föreslås spegla sammansättningen av funktionsnedsättningar hos mottagarna av de stödinsatser som ingår i förvaltningen för funktionsstöds uppdrag. Förvaltningen föreslår att rådet har elva mandat för funktionsrättsrörelsen och att dessa fördelas enligt följande:

- Fyra mandat fördelas till funktionsrättsföreningar som huvudsakligen representerar personer med intellektuell funktionsnedsättning, autism eller autismliknande tillstånd

- Ett mandat fördelas till funktionsrättsföreningar som huvudsakligen representerar personer med förvärvade hjärnskador
- Fyra mandat fördelas till funktionsrättsföreningar som huvudsakligen representerar personer med fysiska funktionsnedsättningar, varav ett vardera för hörsel, syn, rörelse och att tåla vissa ämnen.
- Två mandat fördelas till funktionsrättsföreningar som huvudsakligen representerar personer med psykiska funktionsnedsättningar

Förvaltningen föreslår att tillsättningen av mandaten sker i samråd med Funktionsrätt Göteborg. Funktionsrätt Göteborg tillsätter mandat att representera sina medlemsföreningar och förvaltningen hanterar tillsättningen av övriga mandat. Tillsättningen ska spegla fördelningen av medlemsorganisationer inom och utanför Funktionsrätt Göteborg. En mångfald bland ledamöterna ska eftersträvas avseende övriga diskrimineringsgrunder.

Påverkansgraden i olika frågor behöver vara tydlig

Rådet syftar huvudsakligen till att vara ett forum för samråd och erfarenhetsutbyte mellan organisationerna, nämnden och förvaltningen. Nämnden och förvaltningen överlämnar inget generellt beslutsmandat till rådet. För att säkerställa tydlighet behöver varje fråga som lyfts i rådet vara klarlagd avseende påverkansmöjlighet. Huruvida en fråga väcks enbart som information, för konsultation eller som exempelvis samråd behöver vara tydligt för rådets deltagare.

Relation till övriga råd för funktionshinderfrågor

Det centrala rådet, GRF, är ett forum för samråd och utbyte av information mellan olika intresseorganisationer inom funktionshinderområdet och kommunledningen i Göteborg. Rådet arbetar för delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning i Göteborg. Det lokala rådet för förvaltningen för funktionsstöd kommer att hantera funktionsstödsfrågor med ärenden och teman som relaterar till nämndens verksamhetsområde och uppdrag. En dialog behöver kontinuerligt föras mellan det centrala rådet och det lokala rådet för att säkerställa kommunikationen mellan råden men också att råden kompletterar varandra på ett sätt som innebär att funktionsrättsfrågor blir väl omhändertagna i Göteborgs Stad samt att det förs en tillfredsställande dialog med funktionsrättsrörelsen.

Utvärdering av rådet

Dialog hålls löpande kring form och arbetssätt i rådet. Förvaltningen föreslår vidare att rådets funktion och organisering utvärderas av förvaltningen och deltagarna i rådet senast juni 2022. Utvärderingen presenteras för nämnden där eventuella förändringar av rådets utformning och organisering också föreslås.

Camilla Blomqvist

Linda Wenthe

Direktör

Avdelningschef Kvalitet och utveckling